

Internationellt Kulturutbyte IASPIS
REDOVISNING
Martin Hedenström Ljung
27/4-7/5 2013

Utbytet

Under perioden 28 april – 5 maj deltog jag i en workshop tillsammans med non profit-organisationen Sop Moei Arts i norra Thailand för att ta fram prototyper på ett antal lampskärmar i flätad bambu.

Workshopen var dels i Chiang Mai samt i bergen sydost om Chiang Mai i bergsbyn Mae Tola.

I Chiang Mai handlade mest om planering för resan upp till bergen samt att gå igenom Sop Moei Arts sortiment för korgar att användas som inspiration för vilken typ av flätteknik som skulle användas på lampskärmen. Detta arbete fortsatte även i Mae Tola då det är där hantverkarna lever och bor.

Erfarenheter av utbytet

Jag har under hela min karriär som formgivare varit intresserad av samarbeten och utbyten med andra formgivare och hantverkare. För mig är utbytet ett sätt att utvecklas och berika slutresultatet. Jag finner att själva processen är av lika stort värde som slutresultatet och detta arbetssätt leder ofta till nya insikter och synsätt.

Under 2012 kom jag i kontakt med Sop Moei Arts och blev genast intresserad av hur de arbetar och deras strävan att bevara uråldriga flättekniker. Då jag även strävar efter att ta hänsyn till miljö såväl som socialt hållbara arbetsmetoder kändes det givet att få igång ett samarbete.

Sakta föddes idén till en lampa i flätad bambu. Bambu är ett material jag länge velat arbeta med för sina snabbväxande och miljövänliga egenskaper men även då jag finner växten mycket estetisk tilltalande och även erbjuder nya utmaningar rent formmässigt.

Då jag tidigare aldrig arbetat med materialet innebar den här processen och utbytet många utmaningar och ledde till nya kunskaper och insikter.

Workshoppen började i Chiang Mai där Sop Moei Arts har sitt kontor och även en butik för sina varor och här fick jag ett mycket varmt mottagande av Sop Moei Arts. Här började vi med att gå igenom de olika typer av korgar, mönster och flättekniker för att få inspiration och nya idéer till detaljerna på lampan.

Sop Moei Arts tillverkar idag inga lampor utan flätar traditionella korgar. Korgarna har traditionellt används av Pwo Karen folket för att förvara och transportera livsmedel och personliga tillhörigheter. Att arbeta med en annan typ av objekt och med andra användningsområden var därför en utmaning för dem.

Sop Moei Arts har all sin tillverkning i byarna i området Sop Moei där en stor del av Pwo Karen folket bor och lever av jordbruk. De som flätar åt Sop Moei Arts gör det under perioder när jordbruket inte är lika arbetskrävande. Det var även en av anledningarna till att workshoppen hölls vid den här tidpunkten. För att ta sig till Sop Moei och byn Mae Tola låg en 8 timmars bilresa framför oss upp för slingrande vägar över gröna berg.

Första dagen gick även åt att inhandla mat och förnödenheter för de dagar vi sen skulle spendera i Mae Tola. I byn finns inga butiker, ingen el eller telefon och vattnet kommer direkt från bäcken. Mötet med platsen, invånarna och sättet att leva på har påverkat mig starkt och även lämnat avtryck i formen.

Jag hade redan i Sverige tagit fram en "stålskelett" som sedan flätades in på plats. Detta för att skapa en stadig form och helt enkelt vinna tid under workshoppen.

Väl framme i Mae Tola efter en vacker men skumpig resa började vi arbetet tillsammans med två hantverkare omgående. Arbetet flöt på bra men tog tid på grund av att vi talade olika språk och att översättningen ibland behövde gå igenom två led. Tillsammans kom vi fram till ett mönster att börja arbeta med. Vägen till att hitta rätt mönster kändes stundtals som bilresan upp i bergen. Vi behövde få varandra att förstå hur man arbetar med bambun, vad man kan göra och vad tekniken traditionellt används till samt hur föremålet nu ska användas.

Något jag tog direkt intryck av var att se hur tillverkningsmetoden och behandlingen av bambun kommer från hur man faktiskt använd korgarna tidigare. För att få krogarna i olika färger kan man färga in bambun men det går även att använda den naturell och sedan röka den. Rökning är det mest traditionella sättet att bevara och behandla materialet men det tar tid. I huset som Sop Moei Arts har i Mae Tola finns ett rökhus där korgarna ligger under en pyrande eld i perioder för att så småningom bli mörkare i färgen och få en tåligare yta. Traditionellt brukade man förvara tillexempel tyger i korgarna och hänga dem över eldstaden i husen för att hålla den torr i det fuktiga klimatet och hålla borta insekter. Detta har sedan blivit etta sätt att färga in och behandla bambukorgar.

Att bereda materialet var mycket tidskrävande. Sop Moei Arts använder sig av egenodlad ekologisk bambu. Man vill inte ta av bambun som växer vilt utan har en liten odling på tomten. Här hämtade vi het enkelt en stam som användes till prototypen. Bambun kokas och torkas för att bli av med skadedjur och sedan kunde flätningen starta.

Flätningen är en tidskrävande process och kräver stor precision och skicklighet från hantverkaren. Att vara på plats och få ta del av deras erfarenheter och synsätt har varit ytterst värdefullt för mig. Vi har tillsammans försökt ta fram en prototyp som inte ska vara lika tidskrävande att fläta som de traditionella korgarna men ändå använda och bevara de gamla teknikerna. En enklare flätning kan även vara ett bra sätt för en yngre generation hantverkare att börja med. Jag fick även ganska snart erfara att antalet ekrar på mitt stålskelett var fel. För att kunna fläta ett mönster och få en jämn yta behövdes det ett jämt antal ekrar. Detta var något jag inte kunnat veta innan men som verkade så självklart när jag fick det förklarat för mig. Mötet med hantverkarna har gett mig ännu mera respekt och förståelse för det komplicerade hantverket och har gjort mig väldigt sugen på att ytterligare utveckla detta projekt.

Då vårt mål var att ta fram de första prototyperna är jag mycket nöjd för vi hann klart med två stycken. Dock återstår mycket arbete och då vi var tvungna att göra ändringar i grundkonstruktionen. Hantverkaren i Mae Tola håller även på med fler prototyper med andra mönster men dessa har inte kommit ner från bergen ännu. Jag väntar spánt på att se resultatet.

Den här workshoppen har lett till att vi ska försöka fortsätta vårt samarbete och utveckla klart lampan. Vi har kunnat utbyta erfarenheter och kommit fram till ett resultat som alla parter är nöjda med. Jag har vunnit erfarenheter som fått mig att utvecklas som designer och knutit nya kontakter.

När de nya prototyperna är färdiga kommer dessa visas upp i butiken i Chiang Mai. Då kommer det givetvis finnas information om att projektet har fått stöd från Iaspis.

Färdiga prototyper

Offentlig presentation

Då målet var att ta fram prototyper och delta i en workshop har vi inte haft någon offentlig presentation ännu. Workshopen blev lyckad och båda parter bestämde sig för att själva stötta resten av projektet och nya prototyper håller på att tas fram. När dessa är färdiga ska vi visa upp dem i Sop Moei Arts Showroom i Chiang Mai. Där kommer det tydligt framgå att projektet är stött av IASPIS.

Jag har även publicerat projektet på min studios hemsida som en nyhet där IASPIS logotyp finns med. Se skärmdump. <http://nyheter.studioljungljung.se/#home>

STUDIO LJUNG & LJUNG

News

23 April 2013

[2013](#)

We are currently working on a new exciting lighting project in collaboration with non profit organization [Sop Moei Arts](#). The work has partially been taking place in northern Thailand and we are very happy to be working with bamboo. The project is supported by Konstnärsnämnden and Iaspis.

iaspis

The Swedish Arts Council
Konstnärns Samfundet
Programmet för Färdig Konst

Categories

[2012 \(2\)](#)

[2013 \(5\)](#)

Previous Posts

Studio Ljung & Ljung

[Edit Profile](#)

[Invite Friends](#)

[View Friends](#)

[Log Out](#)

Kostnader

Den största delen har gått till resa och uppehälle i Thailand. Framtagningen av prototypen blev betydligt dyrare än beräknat men pengarna från Iaspis har hjälpt till mycket för projektets genomförande.

Flybiljett :10 000 kr

Uppehåle, transport: ca 5 000 kr (Hotell i Chiang Mai 2000 kr, uppehälle ca 1500 transport till Mae Tola 1500 kr)

Omkostnader för att ta fram prototyp: 4 500 kr (arbetskostnad flätning 1000 kr, material prototyp 3500 kr)

Stipendium totalt: 19500 kr